

BOSCH BELANG
Onafhankelijke raadsgroeping 1923

Aan het college van B&W
Postbus 12345
5200 GZ 's-Hertogenbosch

's-Hertogenbosch, 2 april 2013

Betreft: Vragen ex art 39 R.v.O.

Verbouwing stadskantoor/'huis van de stad'

Geacht College,

In het Brabants Dagblad van 22 maart jl lazen wij onder de alleszeggende kop 'Forse verbouwing stadskantoor in Den Bosch' dat eerder door de raad goedgekeurd budget nu wordt uitgevoerd.

Het besluit om 2.8 miljoen euro beschikbaar te stellen is genomen in november jl. tijdens behandeling van de begroting 2013. Daar dingen we niet op af. Echter, het leidt nu toch tot bedenkingen bij ons. We willen ze aan u voorleggen.

Het maatschappelijk draagvlak voor deze ingreep onder de Bosschenaren is bepaald niet groot, klein zelfs. Een laatste poll van het Brabants Dagblad geven 891 stemmers aan dat 85 % de verbouwingwensen niet zien zitten. (bijlage)

Nog maar negen jaar geleden is de huidige behuizing tot stand gekomen. Veel Bosschenaren zijn dan ook van mening dat de ingreep al te snel plaats grijpt.

Daar verandert ook een artikel in het Brabants Dagblad van vrijdag 30 maart niets aan. Dat verscheen onder de kop *Stadskantoor op de schop, is de verbouwing van het stadskantoor Den Bosch broodnodig of overbodig?*

Niets over voor- en tegenstanders, alleen maar uitleg hoe 'nodig' de verbouwing wel is. Een café dat te 'luidruchtig' is, loungebanken die weg moeten én meer werkplekken.

Het is slechts een gróót pleidooi vóór verbouwing, niets minder en niets meer. Als dit de manier is waarop een verbouwing moet worden goed gepraat, dan worden wij pas echt kritisch. En dat blijkt. Lezers van het Brabants Dagblad laten zich niet misleiden omdat 85 % van de reagerende lezers de verbouwing nog steeds als overbodig ziet. Wij als volksvertegenwoordigers sluiten ons daar graag bij aan. De wensen van de gemeente, geuit in het artikel van 30 maart daarvan zijn de meeste luxewensen, niet passend in deze tijd.

Nog maar negen jaar geleden werd het nieuwe 'huis van de stad', bijna 50 miljoen euro kostend!, aan stad en land gepresenteerd.

Duur betaalde architecten en akoestisch adviseurs hadden gezorgd voor het summum op het gebied van kantooromgeving. Een paar voorbeelden:

'Het bestaande monumentale pand is volledig geïntegreerd in de nieuwbouw. Men ervaart een grootheid die toch transparant is en uitnodigt tot een betere communicatie. Behalve voor de werknemers geldt dit ook voor de open klantbenadering in de publiekshal'.

Cocon concept

Het uitgangspunt voor het stadskantoor was een coconkantoor. 'Cocon' is afgeleid van communicatie en concentratie en wordt ook wel aangeduid met combikantoor. Deze elementen vormen de kern van kantooractiviteiten en geven de spanning aan tussen de behoefte aan openheid en samenwerking (communicatie) enerzijds en de behoefte aan rust om ongestoord te kunnen werken (concentratie) anderzijds.

Meanderende ruimte

De hoofdgedachte van het stadskantoor is een concept van activiteit gerelateerde werkplekken. De werknemer kiest afhankelijk van zijn of haar type werk een niet persoonsgebonden werkplek. Het resultaat is een principe van een meanderende ruimte, waarbij de werkplekken zich in vier basisgedachten afwisselen.

- 1. Cockpit*
- 2. Bibliotheek werkplek*
- 3. Lounge werkplek*
- 4. Open werkplek*

Behalve de winst in exploitatiekosten, levert het ook een verbeterde arbeidsproductiviteit op. Het stadskantoor biedt daarnaast een grote diversiteit aan ruimtes voor ontspanning. Er zijn o.a. overlegruimtes, zithoeken en rookruimtes en een koffiecorner met huiskamertafel waar gepauzeerd wordt.

Akoestische uitdagingen

"Onderzoek toont aan dat er een direct verband bestaat tussen het succes van een innovatief werkplekconcept en de geluidsomgeving waarin de mensen hun taken vervullen". Optimale communicatie vereist een goede spraakverstaanbaarheid terwijl concentratie rust vraagt. Verstoring ontstaat door te hoog achtergrondgeluid of teveel verspreiding van geluid. Een doordachte ruimte akoestiek maakt een toenemende integratie van verschillende functies mogelijk.

Bron: www.ecophon.com/nl/Akoestiek/.../Stadskantoor-Den-Bosch/

En vervolgens kwamen de adviseurs, designers, urban developers, akoestisch experts en wat dies meer zij met gepeperde rekeningen.

Vragen

1. Mogen ze dat nu weer doen? Laat de gemeente zich bij de vernieuwbouw adviseren door dezelfde adviseurs en designers?
2. 'Het pas tien jaar oude stadskantoor wordt te snel verbouwd', luidt de stelling van de poll in het Brabants Dagblad. Een groot percentage (85 %) zegt 'nee, niet doen'. Hoe gaat het college met een dergelijk signaal van de burgers om?

Tenslotte gaat het om een verbouwing van het ‘huis van de stad’.

3. Daar hebben de inwoners van de stad dan toch ook iets over te zeggen?
Zo nee, waarom niet?

Bijna elke dag zijn er weer meer Bosschenaren die de gevolgen van de economische crisis en de harde bezuinigingen van de rijksoverheid ondervinden en rechtstreeks ervaren. Ook de gemeentelijke budgetten zullen lijden onder deze bezuinigingen. De volgende vraag die wij u willen voorleggen:

4. Is het in het huidige tijdsgewricht nog wel maatschappelijk verantwoord deze kostbare verbouwing door te laten gaan?

We leggen u deze vraag ook voor in het licht van de steeds luidere roep om ‘duurzaamheid’. De huidige crisis en te verwachten perioden van beperkte economische groei of zelfs krimp nopen tot bedachtzaamheid in het gebruik van onze energie- en grondstoffenbronnen. Daar lijkt hier geen sprake van te zijn. Wethouder van Olden roept zelfs dat ‘we graag voorop willen lopen in gemeenteland met ons kantoor’. Je vraagt je hier af: zijn er geen andere of echte noden in de stad?

De gemeente voert als argument aan dat de druk op vergader- en spreekruimten sterk is toegenomen. Maar... tegelijkertijd zijn er volgens de gemeente initiatieven genomen om de druk op de kantoorruimte gedeeltelijk op te vangen door ambtenaren te stimuleren thuis te werken. En toch is er nog steeds een gebrek aan zogenaamde ‘concentratiewerkplekken’.

5. Welke acties heeft het college ondernomen om het thuiswerken van ambtenaren te bevorderen? Wat zijn de resultaten van deze acties? De huidige technologie maakt in dit perspectief toch veel mogelijk.
6. Kan het college aantoonbaar maken waarom medewerkers na verbouwing van het eetwerk-café wel voldoende ruimte voor werken, ontspannen en eten hebben?
7. Is het college bereid, alvorens tot uitvoering van de verbouwing over te gaan, het verbouwingsvoorstel nog eens voor te leggen aan de raadscommissie? Dit alles in het licht van verslechterende financiële situatie van de stad en haar inwoners.

Paul van der Krabben

Bosch Belang

Paul Kagie

Leefbaar 's-H&R

Jolanda Lensen van den Wildenberg

Stadspartij Knillis

Bijlage

EENS

ONEENS

85%

15%

Moet er weer zoveel worden uitgegeven?

Het is wel duidelijk dat het grootste deel van de mensen die reageerden op de poll, vinden dat er niet nu alweer enkele miljoenen moeten worden uitgegeven voor een verbouwing van het stadskantoor, pas tien jaar nadat het open ging. B. en W. vinden dat nodig om meer ruimte en werkbare plekken te maken voor het gegroeide ambtenarenkorps.

Kan het niet wachten op betere tijden, vraagt Wiel zich onder andere af. „Wat is er echt mis dat het niet kan wachten op betere tijden? Juist nu moet het geld worden besteed aan belangrijker zaken.”

Ad vindt dat gastheerschap en klantvriendelijkheid niet zozeer om materiële faciliteiten vraagt, „maar vooral om een goede mentale instelling van ambtenaren die daar ook best in hun huidige verzameling werkplekken aan kunnen werken.”

Ook Jeanne Hanegraaf vindt het „bijna onverdedigbaar dat in deze moeilijke tijden waarin zoveel mensen moeite hebben om rond te komen, de gemeente zo'n dure verbouwing wil beginnen.”

„De gaten in de handen van dit college zijn zo groot geworden dat het geld er niet meer doorheen valt”, beweert Hans: „Ze kunnen het geld niet eens meer vasthouden. Een aanfluiting.”

De fractie van Bosch Belang
De fractie van Leefbaar 's-Hertogenbosch &
Rosmalen
De fractie van Stadspartij Knillis

Uw brief van : 2 april 2013
Uw kenmerk :
Ons kenmerk :
Datum : 23 april 2013

Ref. : A. Jooren
Tel. : (073) 615 54 36
Fax :
E-mail: ajj.jooren@s-hertogenbosch.nl

Onderwerp : Uw vragen ex. art. 39 RvO inzake: verbouwing stads kantoor /
'huis van de stad'.

Geachte heer/mevrouw,

In uw brief van 2 april 2013 stelt u raadvragen ex artikel 39 Reglement van Orde over de verbouwing van het stads kantoor / 'huis van de stad'. In deze brief geeft u een toelichting hoe u tot uw vragen bent gekomen door een inleidend stuk. In deze inleiding staan een tweetal zaken die niet juist zijn. De €2,8 miljoen krediet is niet in november 2012, maar in november 2011 door de Raad beschikbaar gesteld. De bouw van het huis van de stad heeft negen jaar geleden niet bijna 50 miljoen euro maar ongeveer 50 miljoen gulden gekost.

Voordat we op uw vragen in gaan, willen wij u graag kort een beeld geven van de aanpassingen in het stads kantoor. Allereerst willen we benadrukken dat er niet zozeer sprake is van een verbouwing, maar van een herinrichting van het gebouw. Deze herinrichting doen we om nog meer 'een huis van de stad' te zijn. En omdat we ons als innovatieve gemeente moeten blijven ontwikkelen: inspelen op nieuwe mogelijkheden en op de veranderde behoeften van onze burgers, bedrijven en instellingen. Voor de dienstverlening willen we tot de top van gemeenten blijven horen. En voor onze werknemers willen we een uitdagende en goede werkgever blijven die het beste uit de medewerkers naar boven haalt. Het stads kantoor is daar een belangrijke factor in. Ons kantoor is nog altijd een inspirerend en efficiënt gebouw waar we trots op zijn. Maar op een aantal punten is het gebouw onvoldoende ingericht op de huidige ambities en mogelijkheden. Daarnaast werken we inmiddels met meer gebruikers in het gebouw dan oorspronkelijk gepland. Met enkele relatief beperkte ingrepen realiseren we - binnen het bestaande vloeroppervlak en met hergebruik van materialen - een beter werk- en ontvangstklimaat. Een kantooromgeving die ons in staat stelt onze dienstverlening nog beter vorm te geven en de samenwerking met onze partners op een goede manier te ondersteunen. We gaan slimmer en flexibeler gebruik maken van de beschikbare ruimte en geven een stevige impuls aan digitaal en duurzaam werken. Zo kan er effectiever, efficiënter en prettiger (samen)gewerkt worden. Bovendien combineren we de aanpassingen met regulier groot onderhoud van het pand.

Op uw vragen kunnen wij u het volgende antwoorden:

- Vraag 1:** *Laat de gemeente zich bij de vernieuwbouw adviseren door dezelfde adviseurs en designers als negen jaar geleden bij de nieuwbouw?*
- Antwoord:** Nee, niet per definitie. Wij werken voor de geplande aanpassingen volgens de wet en regelgeving voor aanbestedingen. Dat betekent dat meerdere adviseurs en bedrijven in kunnen schrijven op de voorgenomen werkzaamheden. Dat traject is volledig transparant.
- Vraag 2:** *'Het pas tien jaar oude stadskantoor wordt te snel verbouwd', luidt de stelling van de poll in het Brabants Dagblad. Een groot percentage (85%) zegt 'nee, niet doen'. Hoe gaat het college met een dergelijk signaal van de burgers om?*
- Antwoord:** De poll is gehouden zonder enige toelichting over nut en noodzaak van de voorgenomen aanpassingen. Wij menen in deze brief goed toegelicht te hebben waarom wij deze aanpassingen aan het stadskantoor noodzakelijk achten. De voorgenomen aanpassingen zijn er onder meer op gericht om met meer gebruikers dan oorspronkelijk bij de bouw gepland, efficiënter te kunnen laten werken. De uitbreiding van het aantal gebruikers van het stadskantoor is een gevolg van taakverzwaringen, met name op het gebied van het sociale domein. Naar verwachting komen er bovendien de komende jaren nog meer taken op de gemeente af.
- Vraag 3:** *Tenslotte gaat het om een verbouwing van het 'huis van de stad'. Daar hebben de inwoners van de stad dan toch ook iets over te zeggen? Zo nee, waarom niet?*
- Antwoord:** Ja, in directe zin hebben de bewoners hierover iets te zeggen via klanttevredenheidspeilingen en indirect via de vertegenwoordiging van u als raad. Uw raad heeft het krediet voor deze aanpassingen in november 2011 goedgekeurd bij de besluitvorming over de bezuinigingsopgave op de bedrijfsvoering. De uitvoering is een verantwoordelijkheid van ons College. Voor de dienstverlening houden we zoveel mogelijk rekening met de wensen van de inwoners. Voor de burgers, bedrijven en overige externe partijen zullen met name de aanpassingen aan het eet-/werkcafé, het spreekkamergebied en de overleg ruimtes verbeteringen opleveren, omdat er meer en betere mogelijkheden voor dienstverlening, ontmoeting en samenwerking ontstaan.
- Vraag 4:** *Is het in het huidige tijdsgewricht nog wel maatschappelijk verantwoord deze kostbare verbouwing door te laten gaan?*
- Antwoord:** Wij begrijpen dat wij zeker in deze moeilijke economische en maatschappelijke tijden sober en efficiënt om moeten gaan met onze middelen. Met de genoemde aanpassingen in combinatie met het noodzakelijk groot onderhoud, zijn we juist van plan de toenemende taken efficiënt en binnen de huidige ruimte uit te blijven voeren. Dit is ook de doelstelling geweest bij het beschikbaar stellen van het krediet. Om toekomstige bewegingen in het pand effectief en efficiënt op te vangen en tegelijk de efficiencydoelstelling van structureel € 5 miljoen op de bedrijfsvoering uit de laatste ombuigingsronde te realiseren, is bij de begroting 2012 daarvoor het krediet van € 2,8 miljoen beschikbaar gesteld. De afschrijvingskosten van dit krediet zijn gedekt uit een besparing op overige ondersteunende exploitatiekosten. We hebben hiervoor dus geen extra geld vrijgemaakt. Onze huisvestingskosten per fte (afschrijving, huur, onderhoud en energiekosten) zijn beduidend lager dan gemiddeld, namelijk € 1.710 per FTE

ten opzichte van € 3.588 (gemiddelde 100.000+ gemeenten). De aanpassingen zijn er mede op gericht om dat in de toekomst zo te houden.

Vraag 5: *Welke acties heeft het college ondernomen om het thuiswerken van ambtenaren te bevorderen? Wat zijn de resultaten van deze acties? De huidige technologie maakt in dit perspectief toch veel mogelijk.*

Antwoord: Om de druk op de werkplekken deels op te kunnen vangen hebben we het telewerken, waar mogelijk, gestimuleerd. We hebben daarvoor de ICT omgeving aangepast en de afgelopen 2 jaar 1000 zogenaamde tokens aan medewerkers uitgereikt. Daarmee kunnen even zoveel medewerkers deels thuis of op locatie in de stad werken. Ondanks deze succesvolle actie blijft de druk op diverse soorten van werk- en ontmoetingsplekken te hoog. Dit komt mede door de toegenomen en toenemende taakuitbreidingen, maar ook omdat er steeds meer en steeds intensiever met onze maatschappelijke partners wordt samengewerkt binnen het stadskantoor.

Vraag 6: *Kan het college aantoonbaar maken waarom medewerkers na verbouwing van het eet-/werkcafé wel voldoende ruimte voor werken, ontspannen en eten hebben?*

Antwoord: Na aanpassing van het eet-/werkcafé naar een zogenaamde 'plaza' hebben we 100 extra zit/werkplaatsen in dat gedeelte. Daarnaast ontstaan er meer 'flexibele' werkplekken op de domeinen, doordat een aantal van de vaste werkstations vervangen worden door laptops. In totaliteit verwachten wij op basis van de nu bekende ontwikkelingen, dat dit voldoende zou moeten zijn voor de toekomst.

Vraag 7: *Is het college bereid, alvorens tot uitvoering van de verbouwing over te gaan, het verbouwingsvoorstel nog eens voor te leggen aan de raadscommissie? Dit alles in het licht van verslechterende financiële situatie van de stad en haar inwoners?*

Antwoord: Wij vinden het niet nodig een verbouwingsvoorstel voor te leggen aan de raadscommissie. Het gaat immers om een goedgekeurd krediet voor de bedrijfsvoering; het college is verantwoordelijk voor de uitvoering binnen de door de raad gestelde kaders. Wij zullen binnen dit financieel kader handelen en gaan daarbij zo zuinig mogelijk om met onze middelen. Bovendien gaat het niet om een grote verbouwing, maar om een herinrichting van bestaande ruimtes. Hierbij passen we zoveel mogelijk hergebruik van materiaal toe en combineren we de aanpassingen met noodzakelijk - en al enige jaren uitgesteld - groot onderhoud.

Wij hopen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van 's-Hertogenbosch,
De secretaris, De burgemeester,

mr. drs. I.A.M. Woestenberg

mr. dr. A.G.J.M. Rombouts